

A.

Mødet den 26. Januar 1939.

Fraværende: V. Jaquet, Hans Madsen og K. Moustén.

1. (J. Nr. 821—1938). Indenrigsministeriets Cirkulære angaaende Lov af 21. f. M. om Ændringer i Loven om **Valg til Rigsdagen**.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 506—1938). Indenrigsministeriets Samtykke til **Køb af Hotel »Jylland«**.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 566—1938). Skrivelse fra Justitsministeriet angaaende **Teaterbevilling for »Kasino«**.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 695—1938). Skrivelse fra Undervisningsministeriet om, at der er meddelt Overlærer ved Borgerskolen i Christiansgade Frk. Theodora Müller Afsked med **Pension** fra 31. Marts 1939.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 573—1939). Skrivelse fra Undervisningsministeriet med Ret for Overlæreren ved Ny Munkegades Skole til at afholde **Mellemskole- og Realeksamen** for et Tidspunkt af 3 Aar.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 857—1938). Skrivelse fra det særlige Bygningssyn med Fortegnelse over **fredede Bygninger**.

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 23¹²—1938). Beretning om de offentlige **Lystanlæg** i 1937—38.
Toges til Efterretning.
8. (J. Nr. 23¹³—1938). Driftsberetning for Aarhus **Vandværk** i 1937—38.
Toges til Efterretning.
9. (J. Nr. 854—1938). Regnskab for Aarhus Lærerforenings **Svaghørnskoloni** i 1937—38.
Toges til Efterretning.
10. (J. Nr. 838—1938). Regnskab for Ole Mikkelsen Nyrops **Legat** i 1937—38.
Toges til Efterretning.
11. (J. Nr. 851—1938). Opgørelse over den kommunale **Folketælling** den 23. Oktober 1938.

Fra Skattekontoret forelæa Meddelelse om, at Folketallet beløb sig til 96775 Personer, en Stigning fra sidste Aar paa 1786. Desuden forelæa følgende Oversigt:

	Antal beboede Gader	Antal beboede Huse	Antal Beboere
Nord for Aaen	198	3934	51744
Syd for Aaen	134	2818	45031
	332	6752	96775

Sogneinddeling.	Mænd	Kvinder	Til- sammen
Dom Sogn	8746	9599	18345
Frue Sogn	6738	7521	14259
Sct. Johannes Sogn	7214	8095	15309
Christianskirkens Distrikt .	1845	1892	3737
Sct. Marcus Sogn	5897	6621	12518
Sct. Pauls Sogn	6291	7545	13836
Sct. Lucas Sogn ..	8807	9964	18771
	45538	51237	96775

Toges til Efterretning.

12. (J. Nr. 753—1938). Indstilling fra Brandkommissionen angaaende Køb af en **Redningsstige til Brandvæsenet**.

Følgende Skrivelse forelaa:

»Vedlagt fremsender Brandkommissionen herved Udkast til Ordre til Firmaet H. Meisner-Jensen om Anskaffelse af en 26 m $\times$ 2 m original Magirus Drejestige til Aarhus Brandvæsen med Anmodning om det ærede Byraads Godkendelse til Afgivelse af Ordren.

Leveringstiden bliver ca. 4 à 5 Maaneder, og Betalingen for Stigen med det nødvendige Tilbehør bliver ca. 60700 Kr. som anført i Brandvæsenets fremsendte Budget for Regnskabsaaret 1939—40. Brandforsikringsselskabernes Tilskud andrager tilsammen 30000 Kr. Betalingen sker kontant ved Stigens Modtagelse som anført i Udkastet til Ordren med Undertagelse af et Depositum paa 10 % af Kontraktsummen, som kan deponeres i Kontanter eller solide Værdipapirer. — Det anføres, at ved Modtagelsen af Tilbudet i August Maaned 1938 var Kursen paa Rmk. 184, men Kursen er nu 192. Vedlagt Meddelelse herom fra H. Meisner-Jensen af 12. December 1938.

Den fungerende Viceborgmester Hr. Landsretssagfører Sørensen fik den 6. ds. mundtlig Meddelelse om den nuværende Stiges daarlige Stand og tiltraadte Brandkommissionens Beslutning om en ny Stige.«

B o r g m e s t e r e n anbefalede at tiltræde Forslaget. Kommunens Udgift, 30700 Kr., vilde blive opført paa Brandvæsenets Budget, eventuelt paa 2 Aars Budgetter.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 856—1938). Andragende fra Udvalget for

Undervisning af Arbejdsløse om Tilskud til Oprettelse af et **Kursus** for arbejdsløse Sømænd.

Borgmesteren oplyste, at Udgiften blev 1328 Kr., hvoraf Kommunen betaler $\frac{1}{3}$.

Bevilgedes.

14. (J. Nr. 792—1938). Forslag fra Politimesteren om Fastlæggelse af **Hovedvej Nr. 10** paa Byens Grund efter Ringgadens Aabning.

Følgende Skrivelse forelaa:

»Efter at have bragt i Erfaring, at Ringgaden paa Strækningen fra Harald Jensens Plads til Niels Ebbesensvej ventes aabnet for almindelig Færdsel midt i Januar Maaned 1939, skal jeg herved bringe Spørgsmaalet frem om, hvorvidt Hovedvej Nr. 10 bør omlægges ad nævnte Strækning, hvad jeg for mit Vedkommende mener at burde tilraade, og det er min Agt at fremsætte Forslag herom til Justitsministeriet saaledes, at Omlægningen om muligt kan finde Sted samtidig med Ringgadens Aabning eller snarest derefter.

Forinden videre foretages, skal jeg herved anmode det ærede Byraad om en Udtalelse.

Der vedlægges en Plan, hvorpaa er indtegnet Hovedvej Nr. 10, dels som den nu er lagt, dels som omlagt ad Ringgaden.«

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget kan anbefale, at Hovedvej Nr. 10 føres ad Ringgaden fra Randersvej til Skanderborgvej, saa snart Ringgaden aabnes for Trafik, men dog saaledes, at Vejen fra Randersvej føres ad Langelandsgade til Ringgaden, hvilket er kortere, og Justitsministeriets Sagkyndige er paa Forhaand orienteret herom.«

J. R. F a n g e r kunde tiltræde Forslaget

angaaende Hovedvej Nr. 10, men gjorde opmærksom paa det uheldige i, at Hovedvej Nr. 15 gik gennem Nørregade. Der manglede kun et lille Stykke af Ringgaden i Marienlundskvarteret, for at Vejen kunde føres uden om Byen, og Taleren vilde henstille at faa et Forslag frem herom.

Stecher Christensen meddelte, at der i Talerens Gruppe var stærk Stemning for, at Hovedvejen skal følge Ringgaden til Randers Landevej i Stedet for at lade den dreje ad Langelandsgade. Spørgsmaalet om Marienlundsalle var rejst i Udvalget, og der vilde komme Forslag derom. Taleren vilde foreslaa at sende Sagen tilbage til Udvalget.

J. R. Fanger paaviste, at Vejen vilde blive lidt kortere ad Langelandsgade, og Justitsministeriets Sagkyndige ønskede denne Retning. Taleren var lige glad, hvilken Vej man valgte, og hvis Byraadet ønskede, den skal følge Ringgaden, kunde man lige saa godt vedtage dette.

Stecher Christensen mente, man burde sende Sagen tilbage tilbage til Udvalget.

Borgmesteren bemærkede, at der fandtes en Trekant ved Randers Landevej, som maaske kunde sælges til Benzinanlæg, og det var da af Betydning, at Hovedvejen kom der forbi. Taleren henstillede at sende Sagen tilbage til nærmere Undersøgelse.

Sagen gik tilbage til Brolægningsudvalget.

15. (J. Nr. 858—1938). Indstilling fra Havneudvalget om midlertidig Udbygning af vestre Side af Lystbaadehavnen til **Fiskerihavn**.

Fra Havneingeniøren forelaa følgende Forslag:

»Jeg tillader mig hermed at fremsende en ny Arbejdsplan for de større Arbejder, der kan komme til at foreligge i de kommende 5 Aar. Forneden paa Planen er til venstre angivet Arbejdets Art samt en kalkulatorisk Pris i 1000 Kr. og til højre derfor Tidspunktet for Igangsættelsen samt Arbejdets Varighed. Ovenover er Omkostningerne summeret op tilligemed en Kurve for Kassebeholdningens Stigning under Forudsætning af, at man hvert Aar har et Overskud paa en Million Kroner til nye Arbejder. — Endvidere er vist den samme Kurve under Forudsætning af, at man til Kassebeholdningen lægger det Beløb, der kan indkomme ved Salg af Obligationer — ca. 600000 Kr. —, og en Linie, der viser Beholdningens Stigning, hvis man tillige faar tilbagebetalt, hvad der er laant Kommunen.

Det vil af Arbejdsplanen fremgaa, at der efter min Mening snarest muligt i det nye Aar bør tages fat paa at indrette Vestsiden af Lystbaadehavnen til Brug for Fiskeriet. Dette er nødvendigt, hvis man ikke skal standse Arbejderne i den gamle Havn og yderligere udsætte Ombygningen af Midtermolen; men det er ogsaa efter min Mening den eneste forsvarlige Løsning, idet Arbejdsplanen viser, at man i de kommende 5 Aar har rigelig Brug for alle Penge til nye Arbejder, saaledes, at der intet bliver tilovers til Bygning af en ny Fiskerihavn eller Lystbaadehavn. Men det skulde efter min Mening heller ikke være nødvendigt at bygge en saadan ny Havn straks, da Fiskeriet vil kunne faa Plads nok ved Vestsiden af Lystbaadehavnen, og Lystbaadene paa Største-

delen af Østsiden kan ligge i 2 Rækker, hvis der ikke er Plads til dem i een.

Det fremgaar endvidere af Arbejdsplanen, at jeg mener, man bør gaa i Gang med Bygning af et Kystværn ved den sydvestlige Halvdel af Pier 3, saaledes at man snarest kan faa nogle nye Pladser disponible til Udlejning.

Af Kurven for Kapitalforbrug til nye Arbejder vil det ses, at de foreslaaede Arbejder — bortset fra Turistkajen m. m. — vil kunne gennemføres for de Midler, Havnen raader over og har udlaant, uden at der behøver at optages Laan før i Midten af 1942, men til den Tid er der jo ingen, der ved, hvordan det gaar med Trafikken, og muligvis bliver Indtægterne større. Hvis Spørgsmaalet om Leje af Pladsen bag Kaj 131, om hvilken man i Øjeblikket forhandler, bliver løst paa en tilfredsstillende Maade, er det jo muligt, at man kan gennemføre alle de foreslaaede Arbejder uden Laan bortset fra Nr. 16: »Bygning af en ny Turistkaj ved den nordre Ende af den nuværende Mellemarm, Uddybning af Bassin og Fjernelse af Sdr. Molearm.« Hvis dette Arbejde skal gennemføres snarest, vil det blive nødvendigt at optage et Laan paa mindst 1 Million Kroner allerede næste Aar.»

Fra Havneudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Idet Haveudvalget tillader sig at henvise til Havneingeniørens Indstilling af 9. Januar d. A. med tilhørende Arbejdsplan Nr. 5289, paa hvilken tillige er vist en skematisk Oversigt over de Kapitalforbrug, som vil være nødvendige til Planens Gennemførelse, og over de Midler, der — forudsat et aarligt Overskud

paa 1 Mill. Kr. til nye Arbejder — vil have til Disposition, skal man foreslaa det ærede Byraad, at Vestsiden af Lystbaadehavnen udbygges til Brug for Fiskerierhvervet.

Det er — for at kunne fremme de tidligere vedtagne Arbejder, d. v. s. Fjernelse af Nordre Mole og Bygning af en ny Stykgodspier til Erstatning for Midtermolen, som tænkes fjernet og hvis Bolværker er faldefærdige — nødvendigt, at der snarest skaffes anden Plads, end den der nu bruges, til Fiskerierhvervet. Og dette kan hurtigst ske ved at forlænge Bolværket langs Lystbaadehavnens Vestside ud til vestre Dækmole, hvorved der kan skaffes en Kajlængde paa ca. 380 til Disposition for Fiskeriet.

Af Plan Nr. 5289 fremgaar det, at man vil faa god Anvendelse for alle Midler i de første Aar til Trafikhavnens fortsatte Udbygning, idet man anser det for heldigst, at der snarest tages fat paa Udbygning af et nyt Bassin Nord for Pier II, dels for at skaffe bedre Vilkaar for Tømmerhandelen at arbejde under, og dels fordi man anser det for nødvendigt til enhver Tid at have Plads til Raadighed for nye Virksomheder, og Havneudvalget mener derfor, at det vil være mest forsvarligt — som ovenfor nævnt — at indrette Vestsiden af Lystbaadehavnen til Brug for Fiskeriet indtil videre.

Paa vedlagte Plan Nr. 4283 er skitseret hvorledes Pladsen bag Kajen foreløbig tænkes indrettet, og man kan oplyse, at Omkostningerne ved den forestaaende Foranstaltning — efter Havneingeniørens vedlagte kalkulatoriske Overslag — anslaaes til at ville andrage omkring ved ca. 333000,00 Kr.«

B o r g m e s t e r e n pegede paa, at denne Sag havde staaet paa i flere Aar. Da man i 1932—33 vedtog 7 Aars Planen til Udvidelse for 7 Mill. Kr., forudsattes det, at Fiskerihavnen midlertidig maatte flyttes til Lystbaadehavnen. Senere var der rejst Spørgsmaal om at faa en større Fiskerihavn, og der havde været Forslag om at lægge en saadan Nord for Lystbaadehavnen og ved Pier II. Havneingeniøren havde senere foreslaaet at flytte Lystbaadehavnen til Varna og lave den nuværende til Fiskerihavn, men der var en Del Uenighed om dette Projekt. Nu skulde Nordre Mole fjernes og Fiskerbaadene flyttes, og saa var man enedes om som en foreløbig Ordning at anbringe dem paa Vestsiden af Lystbaadehavnen, hvor man mente at have tilstrækkelig Plads i nogle Aar. I Henhold til den tidligere 7 Aars Plan var der brugt 5800000 Kr., hvoraf dog de 800000 Kr. var anvendt til andre Arbejder, og der skulde altsaa være 2 Aar tilbage af Planen. Men nu var der kommet yderligere Arbejder til, som krævede flere Midler, saa der vilde gaa flere Aar, før en endelig Beslutning om Fiskerihavnen kunde tages. Taleren vilde paa Udvalgets Vegne anbefale Forslaget, og Havneingeniøren var til Stede og vilde give nærmere Oplysninger, hvis det maatte ønskes.

S t e c h e r C h r i s t e n s e n udtalte sin Glæde over Forslaget, som i Øjeblikket gav den bedste og billigste Løsning og selv om det maaske ikke var nogen permanent Ordning, kunde der senere komme Forslag frem, som var mere tiltalende end dem, der hidtil havde foreligget. Taleren troede ikke paa, at der kunde skabes en stor Fiskerihavn i Aarhus, men selvfølgelig vilde man søge at give Fiskerne saa gode Vilkaar som muligt. Det tidligere Forslag om en Fiskerihavn Nord

for Lystbaadehavnen var ikke tiltalende, idet Havnen vilde komme for langt fra Byen, og samtidig vilde man ødelægge Muligheden for at skabe en Strandpromenade langs med Riis Skov, der kunde blive lige saa smuk som i den sydlige Bydel. Det foreliggende Forslag gav Adgang til en hurtig Udvidelse af den indre Trafikhavn, som var i høj Grad tiltrængt, og nu kunde Udviklingen foregaa paa den rigtige Maade.

J. R. F a n g e r bemærkede, at Fiskerne syntes at være nogenlunde tilfreds med Forslaget, men der var ikke nævnt noget om, hvad Sejlsportsfolkene sagde dertil.

Havneingeniør G e b a u e r gjorde nærmere Rede for Forslaget og gennemgik de ophængte Planer. Naar der var udarbejdet en ny Arbejdsplan, skyldtes det, at der manglede Kajplads. Man havde underhandlet om Udleje af Plads paa Mellemarmen til et Par Liebhavere, men det kunde ikke lejes ud, da der maatte være en Plads til Brug for alle. Tømmerhandelen havde i mange Aar manglet Plads, og flere store Virksomheder, som det havde været ønskeligt at faa til Byen, var gaaet andre Steder hen, fordi der ikke var tilstrækkeligt Areal ved Havnen. Der burde være nogle ledige Pladser, hvis man skulde kunne tilfredsstille Ansøgere, og dette Arbejde burde derfor sættes i Gang snarest. Nu skulde Midtermolen vendes, og Nordre Mole væk, og der maatte saa skaffes Plads til Fiskerne. Man vilde faa rigelig Brug for alle Pengene i de kommende Aar, og hvis der skulde bygges en Turistkaj, som vist blev nødvendigt, kunde Arbejdet ikke klares uden at optage Laan. Selvfølgelig var Sejlsportsfolkene ikke glade for Forslaget, men deres Baade kunde nok ligge i to Rækker,

og saa vilde der være tilstrækkelig Plads. De stillede ogsaa Krav om, at Bassinet skal være fuldstændig rent; men det kunde ikke gennemføres, fordi der var en hel Del Motorbaade, og saa kunde der lige saa godt ligge Fiskerbaade. Det største Antal af disse, som havde været i Havnen, var 125, og dem kunde der ogsaa blive Plads til her. Forslaget gav den hurtigste Løsning af Sagen, idet man, hvis man begyndte snarest, kunde være færdig til Efteraaret; eventuelt skulde der ogsaa opføres en Auktionshal, men hvor den skulde ligge, maatte senere afgøres. Forslaget var faktisk ikke noget nyt, men en Gennemførelse af det, som man forudsaa, da man vedtog 7 Aars Planen.

I. C. Sørensen kunde paa den konservative Gruppes Vegne tiltræde Forslaget, som gav en god midlertidig Ordning. Nu var denne Sag drøftet i flere Aar, men der kom et Tidspunkt, hvor man maatte holde op dermed og træffe en Afgørelse. Selv om Sejlsporten ikke var helt tilfreds dermed, maatte den finde sig deri midlertidigt. Naar Sagen havde været drøftet saa længe, skyldtes det vel, at den endelige Løsning ikke havde vist sig endnu. Der havde været flere Forslag fremme, som hver havde sine Fordele, men et Forslag, som kunde samle alle, var stadig ikke kommet. Det var ogsaa sin egen Sag at nedlægge Lystbaadehavnen som saadan, efter at der var ofret saa mange Penge derpaa; men paa den anden Side var Fiskeriet et Erhverv, som der burde tages Hensyn til, og fra Havnens Side burde skaffes Fiskerne saa gode Forhold som muligt. Efter Anlægget af denne Havn kunde det forhaabentlig konstateres, om der i Aarhus er Basis for en Fiskerihavn, hvorved Aarhus kan

komme til at spille samme Rolle for Kattegats-fiskeriet som Esbjerg for Vestkysten. Samtidig var det en ret billig Ordning, og økonomisk tabte Havnen ikke noget derved, dersom Fiskerne senere skal flyttes, idet Kajen alligevel skulde udbygges. Om der senere skal anlægges Fiskerihavn et andet Sted, maatte Tiden vise, og der vilde det ogsaa faa Betydning, hvorledes Spørgsmaalet om en Strandvej mod Nord bliver afgjort.

B o r g m e s t e r e n bemærkede, at den foreslaaede Løsning selvfølgelig ikke tilfredsstillede alle, men som Forholdene havde udviklet sig, var der næppe andet at gøre for Øjeblikket. De kommende Aar vilde vel skaffe Klaring angaaende en Strandvej langs Riis Skov, og der kunde saa komme flere Muligheder til at foreligge.

Indstillingen tiltraadtes.

16. (J. Nr. 30⁴⁴—1938). Andragende fra Vognmand Gaarsdal om Fornyelse af hans Koncession paa **Turist- og Rundfartsture.**

Anbefalet af Brolægningsudvalget paa samme Betingelse som hidtil, samt at der ikke køres Rundfart i selve Aarhus By.

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 477— 1938). Fornyet Indstilling fra Brolægningsudvalget i Sagen angaaende **ensrettet Kørsel** gennem Mejlgade.

Følgende Indstilling forelaa:

»Efter en Forhandling med Politimesteren skal Udvalget foreslaa, at den ensrettede Færdsel ophæves i Tiden mellem Kl. 18 og 8 samt Søn- og Helligdage. Politimesteren, som ikke ønskede nogen Ændring, vil dog ikke modsætte sig, at den ensrettede Kørsel ophæves som foreslaaet af Udvalget.«

E. Winterberg anbefalede Indstillingen. Forslaget tilfredsstillede maaske ikke Beboerne, men det vilde næppe være forsvarligt helt at opheve Bestemmelsen, og Brolægningsudvalgets Flertal gik næppe med til at anbefale dette.

Kaj Blicher bemærkede, at det var et Skridt i den rigtige Retning, og forhaabentlig kunde det betragtes som en midlertidig Ordning.

E. Rolander gjorde opmærksom paa, at naar Udvalgets Flertal var gaaet med dertil, var det under den udtrykkelige Forudsætning, at man hermed var færdig med denne Sag. Taleren kunde forøvrigt ikke indse, at det skulde forbedre Forholdet for de Handlende i Mejlgade.

J. R. Fanger forstod ikke rigtig Hr. Rolanders Bemærkninger, for det var jo Brolægningsudvalget, der fremsatte Forslaget, og Taleren vilde anbefale at tiltræde det. Selv om den konservative Gruppe maaske kunde ønske det, naaede man næppe mere, før der skete en Sanering af Mejlgade eller eventuelt kom en ny Politimester. Men selvfølgelig kunde Byraadet ikke forhindre, at Spørgsmaalet rejses igen.

Borgmesteren mente, man maatte være glad ved, at der var fundet en foreløbig Løsning, som Udvalget og Politimesteren var enige om. Taleren troede dog ikke, at de Forretningsdrivende vilde høste nogen som helst Fordel deraf.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 833—1938). Andragende fra **Naturhistorisk Museum** om Bevilling til Anskaffelse af Inventar til Museet.

Bndgetudvalget indstiller, at der bevilges 80000 Kr., der foreløbig udredes af Kassebeholdningen, men fordeles med $\frac{1}{4}$ paa hvert af de kommende 4 Aars Budgetter.

Borgmesteren anbefalede Indstillingen, idet det senere kunde drøftes, om Beløbet kunde tages af Laanemidler. Der vilde ogsaa blive en Administrationsudgift paa ca. 46000 Kr. aarlig, og man havde indsendt Andragende til Staten om at udrede Halvdelen af dette Beløb.

Indstillingen vedtoges.

19. **Efterbevilling** af Overskridelse i Regskabet for:
- (J. Nr. 3³¹—1938). Brolægningsvæsenet.
 - (J. Nr. 3³⁰—1938). Begravelsesvæsenet.

2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

20. (J. Nr. 853—1938). Indstilling fra Budgetudvalget angaaende nyt Opslag af **Byraadssekretærstillingen**.

Følgende Indstilling forelaa:

»Da Byraadssekretærstillingen efter Oprettelsen af Økonomidirektørembedet vil faa en noget anden Karakter end hidtil, vil det være nødvendigt at foretage nyt Opslag af Stillingen.

Udvalget foreslaar derfor, at Stillingen opslaas til Besættelse med en juridisk Kandidat og normeres med Løn efter Regulativets 2. Lønklasse (6000 Kr. stigende til 7500 Kr.) med de normale Tillæg og saaledes, at der eventuelt kan tillægges vedkommende et personligt, ikke pensionsgivende Tillæg paa 1000 Kr.«

Indstillingen vedtoges.

21. (J. Nr. 22⁶⁰—1938). **Købekontrakt** med Tømrermester J. Christiansen og Filialbestyrer A. P. Andersen angaaende en Byggegrund ved Marselis Boulevard.

Godkendtes.
